

ANNALS DE MEDICINA

EDITORIAL

El marc de les prioritats actuals. *X. Bonfill* 94

VIDRE I MIRALL: ELS TRES EIXOS VERTEBRADORS DEL PLA DE SALUT DE CATALUNYA 2011-2015. MÉS SALUT I MILLOR QUALITAT DE VIDA (1)

Pla de salut de Catalunya 2011-2015. Presentació. *B. Ruiz* 50
Context de partida: els reptes del sistema sanitari de Catalunya 52
Principis que inspiren el Pla de salut 55
Línia d'actuació 1. Objectius i programes de salut 59

RODA CONTÍNUA DE FORMACIÓ I CONSENS

Institucions sanitàries cuidadores. *Societat Catalano-Balear d'Infermeria* 65
SEGURETAT DEL PACIENT. Monitoratge periòdic, retroacció immediata i treball en equip: claus de l'èxit i sostenibilitat de l'estratègia 3/3 d'higiene de mans. *G. Mestre, C. Berbel, P. Tortajada* i col·ls. 67
Salut i humanisme (1): qüestions existencials. *C. Visiers, E. Sentís* 73

SOLIDARITAT

VIII Encuentro de Salud de la Zona Norte. *F. Salido, R. Isern, I. Anglès* 77

PROVES I EVIDÈNCIES

La neuromodulació d'arrels sacres en el tractament de la incontinència fecal. *Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya* 80

SENSE AMNÈSIA

Eponímia Mèdica Catalana. La placa d'Orozco. *J.-E. Baños, E. Guardiola* 86
CLÀSSICS DEL PENSAMENT I HUMANITATS MÈDIQUES. La mort i l'imperatiu de recerca. *D. Callahan* 91

FENT D'ESTUDIANT DE LOGOPÈDIA

Fent d'estudiant de logopèdia. *N. Mas* 94

EPISTOLARI

Novel·la negra i metges catalans: dos exemples. *J.-E. Baños, M. Torrens* 96

Epistolari

Novel·la negra i metges catalans: dos exemples

Sr. Director:

En un article recent publicat a *Annals de Medicina*¹, assenyalàvem la relació tradicional entre metges i literatura amb una anàlisi específica del subgènere de la novel·la policíaca o negra, com se la coneix en alguns ambients. Des de la seva aparició a finals del segle XXI, aquest tipus de gènere ha interessat molts lectors, els quals han augmentat sensiblement en els darrers anys. Paral·lelament a aquest creixement, s'ha desenvolupat una certa especialització en alguns àmbits, com el que es coneix amb el nom de *thriller* mèdic. Els seus elements bàsics serien l'existència d'un nombre elevat d'elements mèdics en la trama i la presència constant de metges o altres professionals sanitaris que sovint hi tenen un paper protagonista. És obvi que els detalls de l'obra es beneficien d'un bon coneixement de les ciències biomèdiques, motiu pel qual els seus autors amb freqüència són metges. En l'article esmentat¹ mostràvem el nostre desconeixement sobre la presència de metges catalans que fossin escriptors de novel·la negra. Des d'aleshores hem pogut identificar-ne dos, els doctors Alejandro Arís i Carles Martín Fumadó.

Alejandro Arís, nascut el 1943 a Barcelona, es va llicenciar en Medicina a la Universitat de Barcelona l'any 1966. Va prendre la decisió d'anar-se a formar als Estats Units on va romandre set anys especialitzant-se en cirurgia toràcica i cardiovascular. A la seva tornada s'integrà a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, on va ser nomenat director del Servei de Cirurgia fins la seva jubilació. Arís té, a més, el mèrit d'haver realitzat, junt a Josep Maria Caralps, el primer transplantament de cor amb èxit al nostre país. El seu interès per la literatura no estrictament mèdica ve de lluny, doncs és l'autor de *Tome una antes de acostarse* (1998), un compendi d'anècdotes mèdiques; d'un interessantíssim *Medicina en la pintura* (2002), una obra que recull i comenta un important nombre d'obres pictòriques; i, més recentment, de *Colores de Sitges* (2012), un llibre de fotografies sobre aquesta vila. En l'àmbit de la novel·la negra, Arís es va estrenar amb *Los cuadros del anatomista*² (2007) i més tard ha publicat *Matarratas*³ (2009). Ambdues obres poden classificar-se sens dubte dins del subgènere del *thriller* mèdic, ja que estan protagonitzades per metges i tenen problemes mèdics com arguments. La primera novel·la està ambientada en el Wa-

shington de 1968, que l'autor va viure en primera persona, ja que va coincidir amb la seva estada d'especialització als EUA. La segona transcorre en un hospital del Vallès i ja té molts més elements de referència per a nosaltres. Les dues obres són altament recomanables pel seu interès tant mèdic com de ficció.

Carles Martín Fumadó va néixer a Sant Cugat del Vallès el 1975 i es va llicenciar en Medicina a la Universitat Autònoma de Barcelona. Ja durant la carrera va ser cridat per la medicina legal i forense, en la qual després s'especialitzà. És també expert en criminalitat i seguretat pública per la *Universidad de Málaga*, màster en Medicina Legal per la Universitat de València i diplomad en estudis avançats de Psiquiatria per la Universitat Autònoma de Barcelona. A l'actualitat és subdirector de l'Institut de Medicina Forense de Catalunya. El seu primer *thriller* mèdic, *Nits*⁴ (2009), va ser finalista del I Premi Literari Crims de Tinta de novel·la negra el 2008. L'obra té com a protagonista a Claudi, un metge forense, que es veu implicat en uns assassinats misteriosos que passen a Barcelona. L'autor aprofita la seva especialitat per endinsar el lector en els procediments que segueix la policia catalana i els metges forenses, no tan espectaculars com els de les sèries de televisió però probablement igual d'eficaços. El seu interès per la novel·la negra ha continuat amb la publicació de *Grabado a fuego* (2012), disponible només com a llibre electrònic, i properament publicarà un conte a la segona edició de l'antologia Crims.cat 2.0. Martín Fumadó apunta com un escriptor d'interès que desenvoluparà una bona obra que es beneficiarà, almenys en part, de les experiències professionals diàries.

Resumint, només volíem donar a conèixer als lectors dues importants aportacions dels metges catalans al *thriller* mèdic. No tenim dubtes que el seu nombre augmentarà en el futur però, per ara, fruïm de les seves obres a l'espera de les següents contribucions al subgènere.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

1. Baños JE, Torrens M. Novel·la negra i metges: exemples d'una associació gens aleatòria. *Ann Med.* 2012; 95:122-7.
2. Arís A. *Los cuadros del anatomista*. Madrid: Suma de Letras; 2007.
3. Arís A. *Matarratas*. Madrid: Suma de Letras; 2009.
4. Martín Fumadó C. *Nits*. Barcelona: La Busca edicions; 2009.

Josep-Eladi Baños, Marta Torrens (Barcelona)